

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

รายวิชาเครื่องสายสากล 2

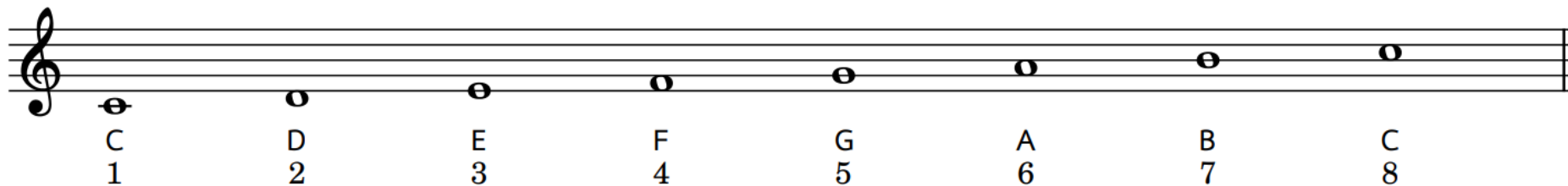
บทที่ 1

เรื่อง

การปฏิบัติบันไดเสียงเมเจอร์และอาร์เพจจีโอ

บทที่ 1

บันไดเสียง หมายถึง กลุ่มโน้ตที่เรียงต่อกันเป็นลำดับขั้นไม่มีการข้ามโน้ตจำนวน 8 ตัว โดยโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 8 จะมีชื่อโน้ตที่เหมือนกันแต่มีระดับเสียงที่สูงขึ้นต่างกัน 1 ช่วงเสียงคู่แปด โดยมีระยะห่างในแต่ละตัวโน้ตเป็นโครงสร้างที่ชัดเจนและเหมือนกันในทุก ๆ บันไดเสียง

1.1 บทบาทความสำคัญของการเล่นบันไดเสียง

บันไดเสียงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสรรค์บทเพลง เพราะบันไดเสียงทำให้เกิดทำนองของบทเพลงและยังใช้เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ตามที่นักประพันธ์ต้องการสื่อสารกับผู้ฟัง ยกตัวอย่างเช่น เมื่อนักประพันธ์เพลงต้องการสร้างทำนองเพลงที่แสดงออกถึงความสดใสและมีชีวิตชีวา จะนิยมเลือกใช้บันไดเสียงประเภทเมเจอร์ แต่ถ้าต้องการสร้างทำนองที่แสดงออกถึงความเศร้าและหม่นหมอง จะนิยมเลือกใช้บันไดเสียงประเภทบันไดเสียงไมเนอร์ เป็นต้น

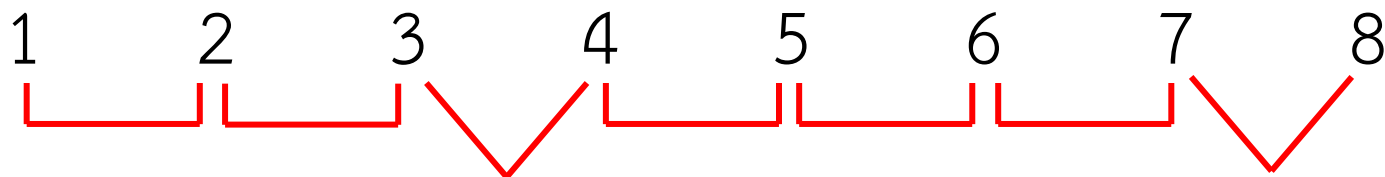

1.1 บทบาทความสำคัญของการเล่นบันไดเสียง

ทางด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายสากล การฝึกปฏิบัติบันไดเสียงถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านปฏิบัติที่จะต่อยอดในทักษะที่สูงขึ้น เพราะบนเครื่องสายสากลนั้นไม่มีจุดที่บ่งบอกถึงตำแหน่งของเสียงที่ถูกต้อง ดังนั้นต้องใช้การฝึกฝนจากการฟังและการทำซ้ำ เพื่อให้ร่างกายจดจำถึงตำแหน่งของเสียงที่ถูกต้อง และเมื่อเล่นบันไดเสียงได้ถูกต้องแล้ว ก็จะนำไปสู่การบรรเลงบทเพลงได้อย่างไพเราะ

1.2 โครงสร้างบันไดเสียงเมเจอร์และอาร์เพจจิโอ

บันไดเสียงเมเจอร์ เป็นบันไดเสียงที่สร้างขึ้นจากโน้ต 7 ตัวโดยไม่ซ้ำตัวอักษรและไม่ข้ามโน้ต ส่วนโน้ตตัวที่ 8 จะเป็นโน้ตที่ซ้ำกับตัวที่ 1 แต่สูงขึ้นอีก 1 ช่วงคู่แปด โดยมีโครงสร้างของบันไดเสียงดังต่อไปนี้

 → 1 เสียง

 → ครึ่งเสียง

1.2 โครงสร้างบันไดเสียงเมเจอร์และอาร์เพจจิโอ

อาร์เพจจิโอ เป็นการเล่นโน้ตตัวที่ 1 3 และ 5 ของบันไดเสียงที่นำมาเล่นเรียงกันทีละตัวจากเสียงต่ำไปเสียงสูง หรือจากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ

① 2 ③ 4 ⑤ 6 7 ⑧

1.3 หลักสำคัญในการซ่อม

ในโลกของการปฏิบัติเครื่องดนตรี สิ่งที่จะทำให้บรรเลงบทเพลงได้อย่างไพเราะนั้นก็คือการซ่อม เพราะฉะนั้นการซ่อมที่ดีจะช่วยให้ช่วงเวลาในการซ่อมนั้นเกิดประโยชน์มากที่สุด โดยมีหลักสำคัญในการซ่อม

2 ข้อ นั้นก็คือ

1. การทำอย่างสม่ำเสมอ
2. การทำซ้ำและการทำซ้ำ

1.4 การวางระบบการซ้อม

1. ฝึกการร้องบันไดเสียง เพื่อพัฒนาการฟังเพื่อให้ทราบถึงเสียงที่ถูกต้อง โดยการร้องตามแบบฝึกหัดร้องบันไดเสียง
2. ในทุก ๆ บันไดเสียงจะมีจุดที่ต้องระวัง ที่ต้องใช้ความระมัดระวังในการซ้อม ดังนั้นควรที่จะเน้นซ้อมในจุดนั้น ๆ ก่อนแล้วจึงค่อยปฏิบัติทั้งบันไดเสียง
3. เริ่มจากจังหวะที่ช้า โดยมีเริ่มต้นที่ความเร็ว 60 เล่นจำนวน 5 - 10 รอบ และเพิ่มจังหวะขึ้นทีละ 5 จนถึงจังหวะ 100
  - 3.1 ในช่วงจังหวะ 60 - 70 ให้ฝึกด้วยการเล่นเต็มคัมซึก
  - 3.2 ในช่วงจังหวะ 80 - 100 ให้ฝึกด้วยการเล่นครึ่งบนของคัมซึก (จากกึ่งกลางคัมซึกพอดีถึงปลายคัมซึก)
  - 3.3 หลังจากทีเล่นในจังหวะ 100 แล้วให้กลับมาเล่นในจังหวะ 80-100 ด้วยการเล่นด้วยเทคนิคสตัคคาโต (staccato)

1.4 การวางระบบการซ้อม

บันไดเสียงเมเจอร์					
เทคนิคเดตาเช (detaché)			เทคนิคสตักคาโต (staccato)		
G	D	A	G	D	A

อาร์เพจจีโอเมเจอร์					
เทคนิคเดตาเช (detaché)			เทคนิคสตักคาโต (staccato)		
G	D	A	G	D	A

1.5 เทคนิคการใช้คันชัก

เทคนิคการใช้คันชักจะทำให้เสียงที่เกิดขึ้นมีความแตกต่างกัน เพื่อสนับสนุนจินตนาการที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อสาร โดยเขียนเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในโน้ตเพลงเพื่อให้ผู้เล่นปฏิบัติ เช่น ท่อนนี้ต้องการความอ่อนหวาน ก็จะใส่เครื่องหมาย tenuto (tenuto) ที่มีความหมายว่าเล่นยาว เล่นให้เต็มค่าโน้ต เป็นต้น ในบทเรียนนี้จะนำเทคนิคมาใช้ในการเล่นบันไดเสียงเพื่อเป็นการฝึกเทคนิคนั้น ๆ พร้อมกับการเล่นบันไดเสียง ได้แก่ เทคนิคเดตาเช (detaché) ที่หมายถึงการเล่นแยกเสียง แยกคันชัก และเทคนิคสตัคคาโต (staccato) ที่หมายถึงการเล่นสั้น กระชับ

1.5 เทคนิคการใช้คันชัก

เทคนิคเดตาเซ (detaché)

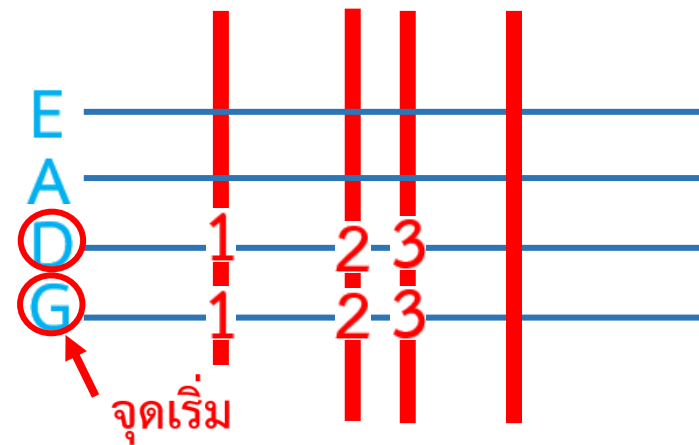

เทคนิคสตั๊กคาโต (staccato)

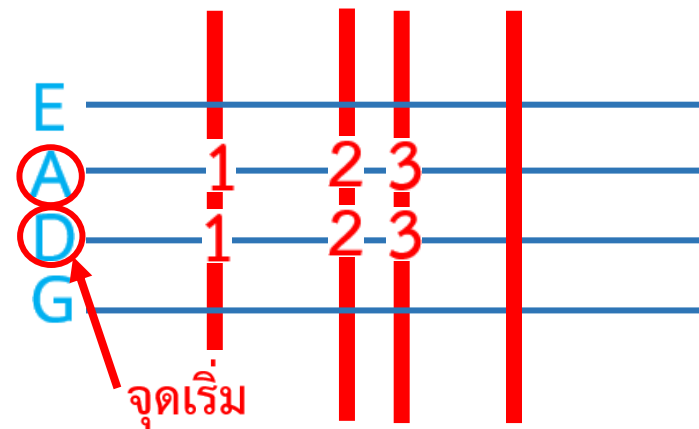

1.6 โน้ตสำหรับฝึกบันไดเสียงเมเจอร์

G Major

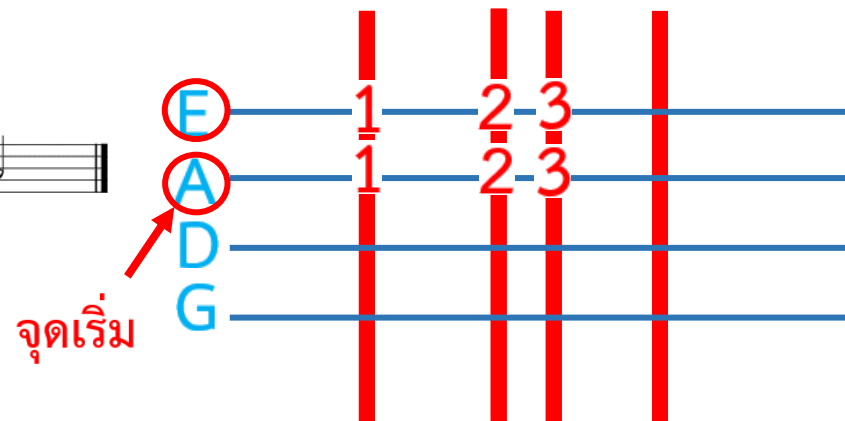

D Major

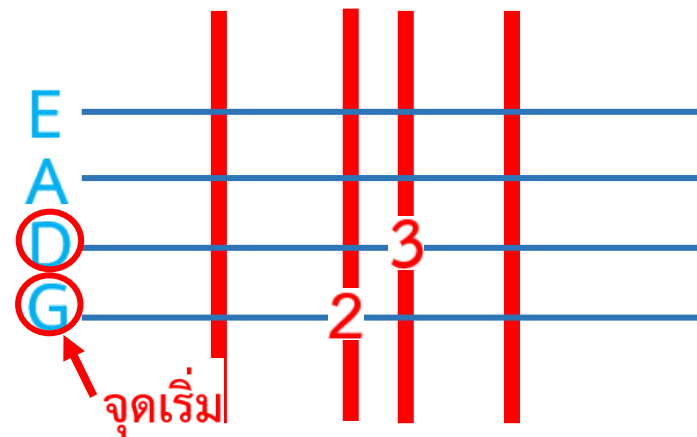
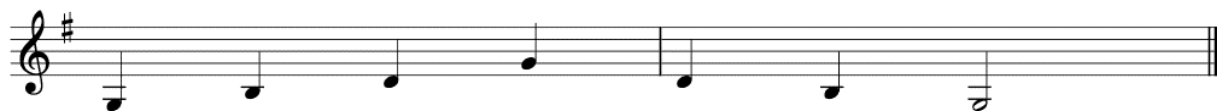
1.6 โน้ตสำหรับฝึกบันไดเสียงเมเจอร์

A Major

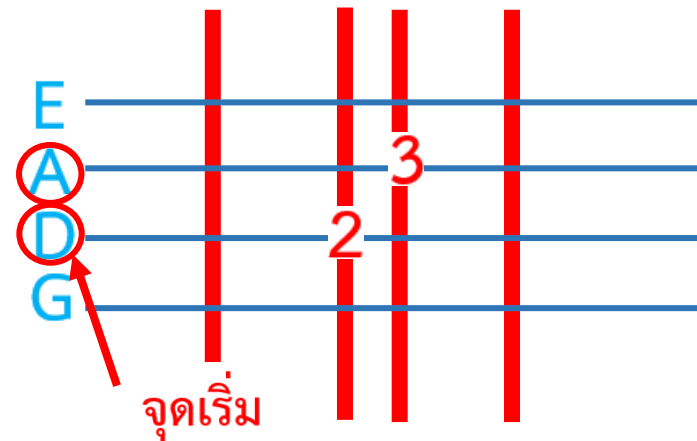
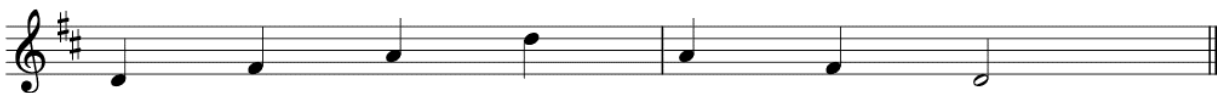

1.6 โน้ตสำหรับฝึกอาร์เพจจิโอ

G Major

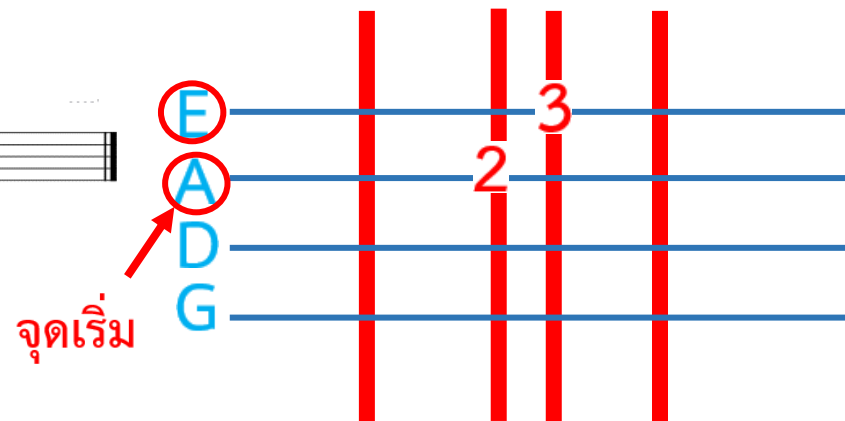
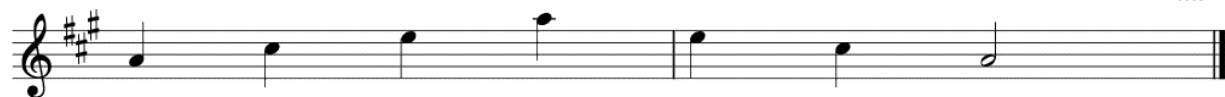

D Major

1.6 โน้ตสำหรับฝึกอาร์เพจจิโอ

A Major

แบบฝึกทำยบท

1. ฝึกการร้องบันไดเสียงเมเจอร์และอาร์เพจจิโอ ก่อนการซ้อมทุกครั้ง
2. ทำบันทึกการซ้อมจากตารางที่มีให้
3. บันทึกวีดิโอการฝึกซ้อมของตนเองทุกครั้ง และนำมาร่วมประเมินผลของการฝึกซ้อม ร่วมกับนักศึกษาและอาจารย์ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของตนเอง และนำไปแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม
4. ฝึกปฏิบัติแบบฝึกหัดในเอกสารที่มอบหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม